

Ohje: Tehtävät liittyvät oheiseen aineistoon. **Valitse viidestä tehtävästä kolme.** Tehtävät arvostellaan pistein 0–6. Vastausta kirjoittaessasi voit lähteä siitä, että lukija tuntee aineiston. Vastauksessa esitetyt havainnot, väitteet ja tulkinnat tulee kuitenkin perustella aineiston avulla. Vastauksen sopiva pituus on 1–2 sivua. Aloita jokainen vastaus uudelta sivulta. **Anna kullekin vastaustekstillesi otsikko.** Merkitse otsikon eteen myös tehtävän numero. Vastausten tulee olla selvästi ja siististi kirjoitettuja, mutta niitä ei tarvitse kirjoittaa puhtaaksi kuulakynällä tai musteella.

Tehtävät

1. Erittele Antero Mertarannan selostuskielen piirteitä esimerkkiaineiston (s. 2) perusteella.
2. Millaisen kuvan *Veikkaaja*-lehden artikkeli (s. 3–7) tarjoaa Mikael Granlundista?
3. Miten kansallisuus ilmenee selostusesimerkeissä (s. 2) ja artikkelissa (s. 3–7)?
4. Erittele Uuno Kailaan runon *Pallokentällä* (s. 8) runokieltä.
5. Mitä Uuno Kailaan runo *Pallokentällä* (s. 8) kertoo eläytymisestä?

Aineisto

Esimerkkejä Antero Mertarannan urheiluselostuksista.....	2
Vili Pesu: Rohkea Leijona (artikkeli).....	3–7
Uuno Kailas: Pallokentällä (runo).....	8

Huom.! Tekstien kieliasu on alkuperäisen julkaisun mukainen.

Otteita Antero Mertarannan selostuksista 1999–2011

Ja sieltäkö tulee nyt Suomen maali? TULEE! Suomi menee loppuotteluun! Tulee, sieltä tulee!

Jevgeni Artjuhin tulee siinä kuin se kuuluisa telaketjutraktori.

Tanskan puolustajaparina Kasper Jensen ja Jesper Jensen mutta vielä kuuluu kysymys, missä on Joonatan.

Ei ole enää ”Kekkonen, Kekkonen...” vaan se on ”Hiller, Hiller...”

Andrewhan on oikea rangaistusseppo, kolmatta kertaa rangaistusaitioon tässä ottelussa.

Oiojojoi kun on hunajaa! Tämä tekee kyllä, tämä tekee aikalailla jökylää paikkaa!

Ja siinä oli sellainen taklaus, että venäläisen puhe-linnumerot unohtuvat kolmeksi viikoksi.

Ja siellä parhaillaan Jarkko Ruutu kertoo tuomarille mitä on syönyt aamupalaksi... Pekonia, kaksi paistettua kananmunaa, jugurttia, viinirypäleitä, lasi omenamehua, kuusi lasia maitoa. Kaikkea se suomipelaaja onkin vetänyt.

Hänestä tuli vaivaiskoivu. (Eerikki Koivun loukkaannuttua)

Siellä istui iso paha susi, Jevgeni Artjuhin. Mutta mitä on tehnyt Punahilkka? Punahilkalla on ollut eväät kunnossa. Punahilkka on tuonut eväät sinne kuuluisaan mummon tupaan ja pitänyt ne siellä. Ja iso paha susi on kysynyt: Mitä sinulla on pussissa? Mitä sinulla on pussissa? Siellä on kolme maalia tällä hetkellä.

Ja siinä Davidson jää jälkeen kuin vanha resiina.

Venäjä näyttää olevan unessa, mutta niinhän niiden karhujen pitääkin talvella olla. Tosin nyt on kevät ja pikkuhiljaa pitäisi jo heräillä.

Ruotsalaistunarointia harrastaa siellä Alexander Steel.

Jos teitä jäi häiritsemään, millainen on entisen neidon ajatus, niin palaamme siihen myöhemmässä lähetyksessä.

Suomi nautiskelee, namuttelee. Tämä on kuin savolaisilta markkinoilta: siellä naatitaan, naatitaan, naatitaan.

Vetäkää, lauo Helminen lauo! EI VOI OJIOIOIOIOIOIO. Kaksi sekuntia aikaa! Kaksi sekuntia aikaa! Ja Venäjä on lyöty. Venäjä on lyöty.

Ei siinä auta muuten se kuuluisa Erkkikään, jota en muuten ole todellisuudessa ikipäivänä edes tavannut.

Siellä oli sellaista pientä ystävyys-, yhteistyö- ja avunantohenkeä Suomen maalilla.

Ja savolainen näyttää, että kalakukkoa kun puree ja käy välillä Kallavedessä jäissä uimassa niin siellä lepää.

Ja venäläiskäsiä on pystyssä kuin politbyroon aamukokouksessa. – ”Puheenvuoroja, puheenvuoroja!”

Ei ole astronautti, ei kosmonautti vaan tsekkinautti.

Pihlströmillä on kyllä sellainen paristopöksyissään, jolla voisi valaista koko korttelin ja lämmittää 35 saunaa.

Saksalaiset pistävät siellä perusahteria eteen. Seuraava kysymys varmaan kuuluu: millainen on saksalainen perusahteri? Käykää katsomassa. Kaikki tiedot löytyvät nykyisin Internetistä.

Kyllä nyt alkaa vaahteralehden ripustuksissa olla jotain ongelmia.

Ruotsalaispelaajat pyörivät siellä kuin marionetit ympäriinsä.

Ei se huono esitys ollut Malkiniltakaan. Sillä voisi päästä jopa Suomenlinnan kesäteatteriin, tosin vain sivurooliin.

Puolustus levisi kuin kuuluisat juustoleivät.

Nyt se on kerrasta poikki sanon suoraan sen.

Norrena juttelee siinä mukavia. Sanoo todennäköisesti på svenska ”Tule keväällä saaristoon kalaan, siellä on mukavaa.”

Joka tapauksessa, nyt on sitten yhtäkkiä punakone aivan pää painuksissa.

Henkilö
Nuoritähti Mikael Granlund

ROHKEA LEIJONA

Loistavasti MM-kisoissa
esiintynyt Mikael Granlund
antoi koko jääkiekkomaailmalle
signaalin Suomen uudesta ilmeestä.
Se pitäisi ikuistaa postimerkiksi.

VILIPESU Bratislava

MICHAEL KAMARTY / CYA / AP / GRAFICA PETER PARKINSON / IS

Se maali muutti Suomen: Mikael Granlundin, 19, ilmaveivi. Taidonnäyte, josta koko jääkiekkomaailma kohisee vielä pitkään.

Uskomatonta! Herkullista! Mah-tavaa!

Nuori mies esitti sen todella kovassa paikassa, MM-kisojen välieräs-sä. Kaiken lisäksi tilanteessa 0–0.

Vielä kerran. Näin se homma eteni.

Mikä määrätietoisuus Granlund-ista huokuikaan, kun hän rynnisti Jarkko Immosen hoitaman hyök-käyspään B-pistealoituksen jälkeen kiekon perään kuin nälkäinen susi.

Hän riisti pelivälineen ensimmäi-senä kaukalon oikeaan kulmaan eh-tineeltä järkälemäiseltä venäläispuo-lustajalta Dimitri Kalininilta. Hän teki sen terävästi, sääliä tuntematta ja jatkoi porhallustaan laatikon reu-naa pitkin maalin taakse kiertäen.

Vain silmänräpäystä myöhemmin Granlundia vastaan tuli toinen kivi-talon kokoinen venäläinen, Dimitri Kulikov, joka halusi estää suomalai-sen nousun maalin eteen. Hän päätti laittaa toisen polvensa jäähän ja läh-teä peittämään mailallaan syöttölin-jan etutolpalta maalin eteen.

Ähäkutti.

Nopean ja tehokkaan harhautuk-sen tehnyt Granlund valmisteli jo seuraavaa salamannoepaa peliliiket-tään.

Hän tahtoi tehdä maalin. Ei itsel-leen, vaan Suomen Leijonille.

Granlund pyöräytti kiekon näppä-rästi mailansa lavan päälle, siirtyi hieman leveämpään luistelulasen-toon, kiertyi takatolpan puolelta ve-räjän sivulle ja heitti kiekon tylsty ilmaveivillään pömpelin etuylänurk-kaan.

Tuota voi jo kutsua huoletta nami-loinniksi.

Venäläishyökkääjä Nikolai Belov ei eh-tinyt pysäyttää Granlundia. Maali-vahti Konstantin Barulin tajusi ta-pahtuneen vasta, kun kiekko putosi verkosta jäähän hänen selkensä ta-kana. Venäläiset kiekkoakrobaatit näyttivät hetken pelleiltä, jotka seu-rasivat koko sirkusta sivusta.

He olivat hölmistyneitä ja lyötyjä. Ottelu alkoi kääntyä Suomelle teolla, jonka ei pitänyt olla sinivalkoisille mahdollista.

Kaikki tapahtui noin viidessä se-kunnissa. Pelikello pysähtyi aikaan 25.13.

Granlund nosti kätensä ylös ja aloitti villin tuuletuksensa. Hän liu-kui kohti Suomen vaihtoaition edus-taa, laitto toisen polvensa jäähän,

pyöritti oikeaa kättään lähellä jään pintaa kuin helikopterin roottoria ja päätyi joukkuekaveriensa syileilyyn vaihtoaition eteen.

Orange Arena ja kotikatsomo haukkoi yhtä aikaa henkeään ja huu-si suoraa kurkkua. Ilmassa oli kuin vaistomaisesti ilmaan päässyttä eläi-mellistä mölinää.

Osa suomalaispelaajista oli pudota vaihtopenkiltä.

»En ollut uskoa silmiäni», Leijo-nien puolustaja Jyrki Väliavaara ti-i-visti.

Kun legendaarinen ruotsalais-hyökkääjä Peter Forsberg harhautti Kanadan maalivahdin Corey Hirsch-in vuonna 1994 Lillehammerin olympialaisissa ja ujutti ennennäke-mättömästi kiekon maaliin yhdellä kädellä, suoritus ikuistettiin posti-merkkiin.

Granlundin ilmaveivi pitää ikuis-taa samalla tavalla.

Mikael Granlund oli toki itseensä tyytyväinen otte-lun jälkeen, kun media repi häntä joka suuntaan.

Mutta siinä hän seiso i viilipyty-mäisenä jakamassa lausuntoja, otti pari askelta eteenpäin ja kommentoi tapahtunutta taas uudestaan seuraa-valle sopulille. Ja kohautti matalan metalliaidan takana pari kertaa olka-päitään mitä tässä -tyyppisesti.

Pelaaja hymyili välillä vähän, mut-ta hänen terävät silmät paljastivat, että ajatuksia hallitsi vain hetki rie-mukkaan välierävoiton jälkeen mah-dollisuus voittaa sunnuntaina MM-kultaa.

»EI OLE VÄLIÄ MITEN MAALIT TULEVAT, KUNHAN JOUKKUE VOITTAA.»

Mieli oli kirkas oikealla tavalla: katse tulevassa ja taaksepäin vilkui-lematta.

Kun joukkueoverit ylistivät suo-ritusta kilpaa, 19-vuotias piti maali-aan vain yhtenä muiden joukossa.

»Ei ole väliä miten maalit tulevat, kunhan joukkue voittaa. Jokaisesta maalista saamme vain yhden maalin kerrallaan», hän tuumasi.

Sellainen hän on. Oikeasti.

Granlund pudotteli Bratislavassa vastauksia samaan tapaan kuin en-

nen alle 20-vuotiaiden MM-kisoja 2010. Tuolloin 17-vuotias peluri val-mistautui nivusvammasta toipunee-na merkittävään tapahtumaan, jota NHL-seurojen kykyjenetsijät seura-sivat silmät kovina.

Epäiltiin, että loukkaantumisten jälkeen hän ei pysty parhaaseensa nuorten MM-jäillä, mikä voi vaikut-taa hänen varausnumeroonsa.

»Mitä sitten? Ei varausnumero tee minusta yhtään parempaa pelaajaa», Granlund tiivisti tuolloin.

Niin totta. Ja se kuulostaa Gran-lundin suusta kuultuna yhtä vakuut-tavalta kuin puoli yhdeksän uutis-tenlukijan naama peruslukemilla kertomat tiedot maailmanpolitiikan arkipäivästä.

Hän sisäisti varhain, että hyvä pe-liesitys eilen ei todellakaan takaa vielä parempaa peliä seuraavassa ot-telussa. Lukemattomat toistot ja määrätietoinen työnteke auttavat kehittymään pelaajana – eivät sta-tuspäivitykset tai ulkopuoliset heh-kutukset.

Suomen päävalmentaja Jukka Jalonen nosti pelirohkeuden väke-västi esiin astuessaan Leijonien peräsiimeen kaudella 2008–09.

Hän oli yksi niistä, joka tahtoi nähdä suomalaiset pelaamassa tiu-koissa paikoissa kylmäpäisesti. Ei si-tä vanhaa tarinaa, jossa voittamisen pelko lamaannutti suomalaiset, kun piti lyödä viimeinen naula vastusta-jan arkkuun.

Pari vuotta meni puhuessa ja opas-taessa, mutta toiveet ja linjaukset ei-vät vielä siirtyneet käytäntöön kuin ajoittain. Toki yksilöistä koostuvat joukkueet ja valmennusryhmä niiden takana on kukin oma tarinansa.

Lopulta lyhyessä ajassa on tapah-tunut paljon. Jo Slovakian MM-jäillä Suomi otti monta luistimenpotkua eteenpäin. Joukkue ei päästänyt irti kiekkokontrollista, jota se on yrittä-nyt toteuttaa Jalosen aikana. Se us-koi itseensä, tuli monessa ottelussa takaa rinnalle ja komeasti ohi sekä kasvoi turnauksen aikana pelaamaan parhaat ottelunsa juuri oikeaan ai-kaan. Mestaruuden arvoisesti.

Merkit Mikko Koivun johtaman uuden sukupolven pontevasta nou-susta jättivät vahvan jäljen suomalai-seen jääkiekkoiluun.

Hyvä niin, sillä vuoden 1983 tie-noilla ja sen jälkeen syntyneet pelaaj-at ovat maajoukkueen runkomiehiä kotikisoissa kahtena seuraavana ke-väänä, vuoden 2014 olympialaisissa ja pitkään sen jälkeenkin.

Joukossa on 19-vuotias Granlund, joka uskalsi ottaa vastuun ensimmäi-sissä MM-kisoissa ja ylipäättään yrit-tää suoritusta, joka harvalle jääkiek-koilijalle tulee edes mieleen vastaa-vassa paikassa.

Mikael Granlund pääsi juhlimaan mestaruutta ensimmäisissä aikuisten MM-kisoissaan.

Uusi leijonasankari poseerasi IS Urheilulle Bratislavassa.

Mikael Granlund

- **SYNTYNYT:** 26.2.1992 Oulussa.
- **PITUUS/PAINO:** 179 cm/83 kg.
- **PELIPAIKKA:** Keskus/laitahyökkääjä (left).
- **NHL-VARAUS:** Minnesotan 1. kierroksen varaus (9. pelaaja) 2010.
- **SM-LIIGASSA:** 2008-09 Kärpät (2 ottelua, 0+0, 0 min.), 2009-10 HIFK (43 ottelua 13+27=40, 2 min., pudotuspelit 6, 1+5=6, 0 min.), 2010-11 HIFK (39 ottelua, 8+28=36, 14 min., pudotuspelit 15, 5+11=16, 4 min.).
- **SAAVUTUKSIA:** MM-kultaa 2011. SM-kultaa 2011. SM-liigan pudotuspelien pistepörssin ykkönen 2011. Alle 18-vuotiaiden MM-pronssi 2009 ja 2010.
- **VALINTOJA:** Vuoden nuori urheilija 2009, Jarmo Wasaman muistopalkinto 2010, Raimo Kilpiö-palkinto.
- **MUUTA:** Pelasi jalkapalloa Oulunsalon Pallossa 13-vuotiaaksi asti ja voitti seurassa 11-vuotiaana Pohjois-Suomen mestaruuden. Pikkuveli Markus Granlund pelaa HIFK:n A- ja B-nuorissa.

Mikael Granlund osasi ratkaista pelejä jo Kärppä-junioreissa.

»Mikke antoi kaikille tärkeän signaalin. Ei ole väliä, että kuka on vastassa, mutta suomalainen uskalttaa tehdä jäällä, mitä osaa», HIFK:ssa hänen seurakaverinaan pelaava Toni Söderholm tähdentää.

»En yllättynyt maalista, kun olen saanut seurata häntä läheltä. Silti tuli fiilis, että poika perkele, minkä teit.»

On spekuloitu, mitä olisi tapahtunut, jos Granlund olisi epäonnistunut ilmaveivissä.

Ei, se ei olisi aina-kaan hyökkääjän päättä pakottanut. Tilanne oli hänelle yksi muiden joukossa. Hän tietää, että pelaamista ei tarvitse hävetä. Yrittänyttä ei laiteta.

Yhtä lailla Granlund on ottanut taklauksia vastaan, keräillyt välillä varusteitaan jään pinnasta, mutta noussut aina ylös ja jatkanut peliään kuin mitään ei olisi tapahtunut.

Kenties hän olisi yrittänyt samaa jo seuraavassa vaihdossa, jos se olisi

»EN YLLÄTTYNUT MAALISTA, KUN OLEN SAANUT SEURATA HÄNTÄ LÄHELTÄ. SILTI TULI FIILIS, ETTÄ POIKA PERKELE, MINKÄ TEIT.»

ollut järkevää tai valinnut keinoarseenaalistaan toisen pelitilanteeseen sopivan ratkaisun, joka on joukkueen edun mukaista.

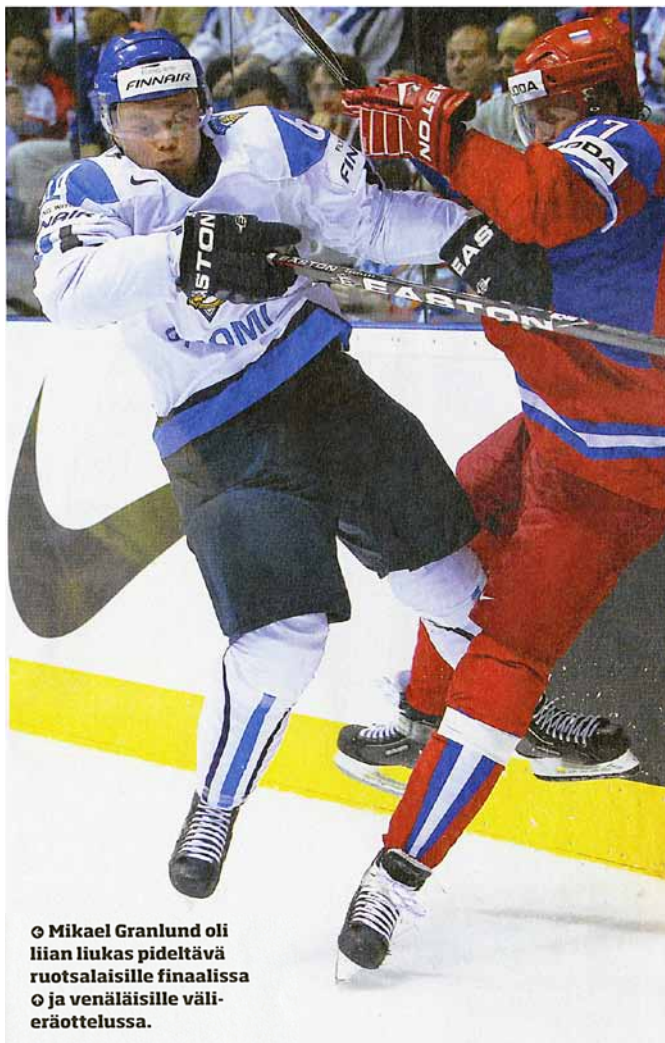
Kaiken lisäksi Granlund heitti ilmaveivinsä hyvin turvallisessa paikassa: mahdollisimman kaukana Suomen maalista. Lipsahduksesta olisi seurannut korkeintaan kiekonmenetys, mutta ei vaarallista vastahyökkäystä.

Ennen kaikkea Granlund tunnisti tilanteen, jossa hän pääsi päämäärätietoisesti kokeilemaan Venäjän ran-

kaisemista. Jo pelkkä maalille tunkeutuminen olisi voinut poikia kaakosta Venäjän maalille ja sitä seuranneen jatkotilanteen.

Myös se hetki oli Granlundille suuri mahdollisuus. Ei tilanne, jota olisi kannattanut pitää uhkana tai jopa pelätä.

Granlundissa tiivistyy pelirohkeus, henkinen kovuus ja monipuoliset yksilötaidot, joita nuorilta suomalaispelaajilta on puuttunut. Olipa kysymys kikoista tai muista poikkeuksellisista suorituksista.

© Mikael Granlund oli liian liukas pideltävä ruotsalaisille finaalisissa ja venäläisille välieräottelussa.

Ilmaveiviä ihmetellessä monelta unohtui, että Granlund esiintyi välierässä erittäin pontevasti myös muilla osa-alueilla.

Ennen maaliaan Granlund taklasi pari kertaa painavasti Aleksander Ovetshkinia, tarjosi syöttömahdollisuutta ahtaisiin rakoihin, jakoi nopeita peliä edistäviä syöttöjä, tunkeutui kulumasta sota-alueelle läpi venäläismuurin ja laukoi vaikeasta asennosta sekä teki ylipäättään töitä joukkueen hyväksi kuin eläin.

Kaikki nämä teot antoivat Suomelle lisää rohkeutta ja nipisti vastustajan uskallusta. Suomi alkoi tuntea itsensä yhä voimakkaammaksi, venäläiset epävarmemmiksi, turhautuneemmiksi ja jopa pelokkaiksi.

Granlund on tottunut pienen ikänsä kohtaamaan haasteita ja oppinut rakastamaan niitä yhtä lailla kuin jääkiekkoa. Hänestä on kiinnostavaa kohdata parhaita pe-

laajia ja testata tasonsa heitä vastaan. Granlund haluaa voittaa heidät.

Kun vastus ja panokset kovenevat, moni muu katselee sivummalta ja toivoo, että vieruskaveri ottaisi ohjat käsiinsä.

Terveen itsekriittinen nuori mies haluaa oppia ja puhuu usein niistä asioista, joissa hän haluaa kehittyä yhä paremmaksi. Vahvan esityksen jälkeen hän nostaa esiin kehityskoh-tia ja aloittaa sanomansa usein näin:

»Ei se mikään paras peli ollut...»

Granlund pelasi juniorina Oulun-salon kirkonkylän kentällä pari vuotta isompiaan vastaan, edusti Suomea juniorien MM-kisoissa alaikäisenä ja siirtyi vain 17-vuotiaana HIFK:hon.

»Hän tuli miesten joukkueeseen A-juniori-ikäisenä ja omatoimisen kesäharjoittelun jälkeen olkapääleikkauksesta toipuneena. Ja oli kuin kotonaan heti ensimmäisestä ottelusta lähtien», Granlundia kaksi kautta HIFK:ssa valmentanut Kari Jalonen ihailee.

Hyökkääjä ei ole pelannut vam-

mojen takia edes yhtään ehjää SM-liigakautta, mutta se ei hänen tahti-aan haitannut MM-jäillä.

»Mikke pystyy kalibroimaan itsensä aina uuteen tilanteeseen, kuten kaikki superlahjakkaat pelaajat tekevät. Sen hän näytti alusta lähtien myös MM-kisoissa», Jalonen sanoo.

Bratislavassa Granlund teki juuri niitä asioita, joita hän on väsymättömästi harjoitellut. Hän ei miettinyt turhia, vaan käytti rohkeasti lukemattomien toistojen jälkeen hioutuneita taitojaan. Myös sitä maailman-kuulua ilmaveiviään, joka lähti liik-keelle yllättäen ja pyytämättä Granlundin selkäytimestä ilman mikään-laista fläppitaulusuunnitelmaa.

Henkisesti vahvalla Mikael Granlundilla on lahja. Hän meni ja käytti sitä myös Slovakian MM-jäillä.

»Mikael menee kaukaloon nimen-omaan pelaamaan peliä», Jalonen korostaa.

»Häntä ei huimaa mikään. Mikke ei edes ymmärrä, mitä sana paine tarkoittaa.»

PALLOKENTÄLLÄ

Näin: pallokentän laitaan
eräs rampa poikanen
oli seisahtanut alle
sen suuren lehmuksen.

Hän seisoj nurmikolla,
nojas kainalosauvoihin,
pelin tiimellystä katsoi
hän silmin kuumeisin.

Yli aurinkoisen hiekan,
johon lehmus varjon loi,
moni riemukas huuto kiiri,
moni kirkas nauru soi.

Pojat juoksivat notkein säärin
yli pallokentän sen.
Eräs seisoj hievahtamatta,
eräs raajarikkoinen.

Mut hänkään totisesti
ei muistanut sauvojaan.
Oli haltioitunut hehku
hänen kalpeilla kasvoillaan.

Ilost', innosta värähtelevän
hänen sieraintensa näin
joka kerta, kun maila pallon
löi puidenlatvoja päin.

Rajaviivan takaa milloin
joku uskalsi juosta pois,
oli niinkuin lehmuksen alta
eräs myöskin juossut ois –

kuin jättänyt ramman ruumiin
olis sielu poikasen
ja syöksynyt kilpasille
kera toisten, riemuiten.

Hän askelen astui – – mutta
kuin unesta havahtain
näki itsensä... Oikea jalka
oli kuihtunut tynkä vain.

Pojat juoksivat notkein säärin
yli pallokentän sen,
mut lehmuksen alla seisoj
eräs raajarikkoinen,

joka, ruumis tärisevänä,
iho harmaana kääntyi pois
kuin ruskean nutun alla
sydän pakahtunut ois. –

Yhä riemukas huuto kiiri,
yhä kirkas nauru soi
yli aurinkoisen hiekan
johon lehmus varjon loi.

Uuno Kailas (1928)